

**INKOMENS EFFECT RAPPORTAGE
GEMEENTE RIDDERKERK**

Inkomens Effect Rapportage Gemeente Ridderkerk 2022

Een onderzoek naar de effecten van het armoedebeleid op de inkomenspositie van minimahuishoudens in de gemeente Ridderkerk.

Colofon

Opdrachtgever

Gemeente Ridderkerk

Datum

Juli 2022

Auteurs

Michelle Ellens
Jitske van der Wijk

KWIZ

Stavangerweg 23 - 5
9723 JC Groningen
050 - 5252473
contact@kwiz.nl

Uitgave

Deze publicatie is een uitgave van KWIZ B.V.. Het overnemen van cijfers en / of teksten is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld. Niets uit deze publicatie mag worden veelevoudigd en / of openbaar gemaakt worden in welke vorm dan ook zonder voorafgaande toestemming van KWIZ B.V..

Inhoudsopgave

Inleiding	2
1. Onderzoeksmethodiek	3
1.1. Huishoudens en inkomensgrenzen	3
1.2. Inkomensbronnen	3
1.3. Gemeentelijke minimaregelingen	3
1.4. Uitgaven	4
1.5. Vrije bestedingen	4
1.6. Aannames	4
1.7. Tegemoetkoming in de energiekosten	5
2. De inkomenseffecten	7
2.1. Het effect van het landelijk beleid is groter dan het gemeentelijk beleid	7
2.2. Opbouw maandelijkse gemeentelijke bijdrage per huishoudtype	8
2.3. Het vrij besteedbaar budget loopt terug bij werkaanvaarding	10
2.4. Werken vanuit de bijstand loont meestal	13
3. Bevindingen	17
Bijlage 1. Overzicht minimaregelingen	19
Bijlage 2. Opbouw totaal inkomen 100 tot 140% Wsm	21
Bijlage 3. Financieel maandoverzicht	23

Inleiding

De gemeente Ridderkerk heeft een breed pakket aan gemeentelijke minimaregelingen en is benieuwd naar het effect van deze regelingen op de inkomens van minimahuishoudens. Tevens is de gemeente ook geïnteresseerd in de effecten van de gemeentelijke en de landelijke regelingen tezamen op de inkomens. Dit vanuit de visie dat werken moet lonen. Het minimabeleid is voor gemeenten voortdurend een relevant beleidsthema. Gezien de hoge vaste lasten en met name de hoge energieprijzen is het thema zeer actueel. De centrale onderzoeksvraag luidt: wat zijn de effecten van het landelijke en lokale beleid op de inkomens van de minima en in welke situatie(s) treedt er een armoedeval op?

De Inkomenseffect Rapportage biedt inzicht in de actuele financiële positie van minimahuishoudens en in de mate waarin het huidige (lokale) beleid een bijdrage daaraan levert. De resultaten geven de gemeente daarnaast de mogelijkheid om te anticiperen.

De centrale onderzoeksvraag valt uiteen in de volgende deelvragen:

- Hoe hoog is de maximale bijdrage van de gemeente en van het Rijk voor minimahuishoudens?
- Hoeveel geld houden minimahuishoudens per maand over (of komen zij tekort) voor het doen van vrije bestedingen?
- Wat is het financiële effect van inkomensverhoging door vanuit de bijstand aan het werk te gaan: is er sprake van een armoedeval?

Opzet van het onderzoek

We berekenen voor zes verschillende huishoudtypen met vijf verschillende inkomensniveaus ten opzichte van het Wettelijk sociaal minimum, de effecten van het wegvallen van gemeentelijke regelingen en dalen van landelijke toeslagen bij een stijgend inkomen, oftewel de inkomenseffecten.

Daarvoor is per huishoudtype een overzicht van de inkomsten en uitgaven per maand. Met behulp van landelijke inkomensnormen, landelijke toeslagen en informatie over gemeentelijke regelingen is per huishoudtype de inkomsten bepaald. De gemeentelijke regelingen worden hiervoor omgezet in een maandbedrag. Voor de vaste uitgaven gaan wij uit van cijfers en normen van het Nibud¹. Voor de andere uitgaven is waar mogelijk gebruikgemaakt van lokale tarieven (zoals huur en waterschapsbelasting).

Beleidswijzigingen ten opzichte van 2021

De sterk stijgende energieprijzen hebben het Rijk doen besluiten om een eenmalige energietoeslag uit te keren. In de gemeente Ridderkerk is deze toeslag aan te vragen door inwoners met een inkomen tot en met 120 procent Wsm. Het gaat om een bedrag van € 800 per huishouden.

Daarnaast heeft Ridderkerk een regeling voor zwemlessen ingevoerd waarbij ouders aanspraak kunnen maken op een bedrag van € 623 voor diploma A. Deze regeling wordt echter niet meegenomen in de inkomenseffect rapportage omdat het jongste kind in de betreffende huishoudtypen 8 jaar is en vermoedelijk in het bezit is van een zwemdiploma.

Leeswijzer

In hoofdstuk 1 wordt de onderzoeksmethodiek nader toegelicht. Vervolgens worden in hoofdstuk 2 de inkomenseffecten van zowel de landelijke als de lokale inkomensondersteunende regelingen beschreven. In hoofdstuk 3 benoemen we de belangrijkste bevindingen. In bijlage 1 staat een overzicht met de minimaregelingen in de gemeente Ridderkerk en de daar bijbehorende voorwaarden en bedragen. In bijlage 2 staat per huishoudtype de opbouw van het totale inkomen bij een inkomensniveau tussen de 100 en 140 procent Wsm. In de laatste bijlage, bijlage 3, staat het financieel maandoverzicht per huishoudtype weergegeven.

¹ Het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting (Nibud) is een onafhankelijke stichting die informeert en adviseert over financiën van huishoudens.

1. Onderzoeksmethodiek

In dit hoofdstuk geven we een overzicht van de verschillende inkomsten en uitgaven die worden onderscheiden voor de Inkomens Effectrapportage.

1.1. Huishoudens en inkomensgrenzen

We berekenen de inkomenseffecten van het lokale en landelijke beleid in 2022 voor de volgende 6 huishoudtypen:

Niet AOW-gerechtigden:

- alleenstaande;
- paar zonder kinderen;
- alleenstaande ouder met twee kinderen (8 en 13 jaar)
- paar (twee volwassenen) met twee kinderen (8 en 13 jaar).

AOW-gerechtigden:

- alleenstaande;
- paar (twee volwassenen).

We brengen de inkomenseffecten in beeld voor huishoudens met inkomens van 100, 110, 120, 130 en 140 procent Wsm. Daarnaast berekenen we de inkomenseffecten voor huishoudens die al langer dan drie jaar een inkomen van 100 procent Wsm hebben (langdurige minima).

1.2. Inkomensbronnen

Het totaal inkomen van de minimahuishoudens is opgebouwd uit het netto-inkomen, de gemeentelijke regelingen en diverse toeslagen van het Rijk. Specifiek gaat het om de volgende categorieën:

- netto-inkomen inclusief vakantietoeslag;
- bijdrage Rijk:
 - huurtoeslag;
 - zorgtoeslag
 - kindbijslag;
 - kindgebonden budget;
 - combinatiekorting.
- gemeentelijke minimaregelingen.

1.3. Gemeentelijke minimaregelingen

In de onderstaande tabel volgt een overzicht van de gemeentelijke minimaregelingen in 2022. In bijlage 1 worden deze regelingen verder toegelicht.

Tabel 1.3.1 Gemeentelijke minimaregelingen in Ridderkerk

Regeling	Inkomensgrens
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	100% Wsm
Collectieve zorgverzekering	130% Wsm
Individuele inkomensvoet	Drie jaar of langer 110% Wsm
Meedoen: Volwassenen	110% Wsm
Meedoen: Kindpakket	110% Wsm
Tegemoetkoming eigen risico zorgkosten	110% Wsm
Gratis OV voor ouderen	Alle AOW-ers
Eenmalige energietoeslag 2022	120% Wsm
Niet meegenomen in berekeningen:	
Bijzondere bijstand	110% Wsm
Individuele Studietoeslag	Afhankelijk van de situatie

Bijzondere bijstand is niet meegenomen in de berekeningen omdat deze vorm van bijstand wordt verstrekt voor noodzakelijke onvermijdbare individuele uitgaven en dit niet maandelijks bij iedereen voorkomt. Daarnaast wordt ook de studietoelage buiten beschouwing gelaten. Deze regeling kent een specifieke doelgroep; namelijk studenten met een lichamelijke of psychische beperking die niet kunnen bijverdienen naast hun studie. In deze inkomens effectrapportage is geen huishouden opgenomen waarbij deze regeling van toepassing is.

1.4. Uitgaven

De uitgaven zijn gecategoriseerd naar:

- vaste lasten. Dit zijn uitgaven die regelmatig terugkomen. Voorbeelden zijn huur, energiekosten² en verzekeringen;
- reserveringsuitgaven. Dit zijn uitgaven die niet regelmatig voorkomen en waarvan de hoogte vooraf niet bekend is. Er moet in principe een bedrag voor gereserveerd worden. Voorbeelden zijn kosten voor inventaris, kleding en het eigen risico voor de zorgverzekering;
- huishoudelijke uitgaven. Dit zijn terugkerende uitgaven aan voeding, persoonlijke verzorging en dergelijke;
- werkgerelateerde uitgaven. Dit zijn uitgaven die gemaakt worden als een persoon werkt. Voorbeelden zijn de kosten van woon-werkverkeer en werkkleding.

Voor de uitgaven is waar mogelijk uitgegaan van lokale tarieven. Voorbeelden hiervan zijn de huur en lokale heffingen. De andere bedragen zijn gebaseerd op landelijke berekeningen van het Nibud. De normbedragen staan per huishoudtype in het financieel maandoverzicht in de bijlage. We benadrukken dat het bij alle posten gaat om de basale uitgaven en dat de normbedragen gemiddelden betreffen. Het is mogelijk dat een huishouden maandelijks minder uitgeeft dan de normbedragen waarmee in deze rapportage wordt gerekend, bijvoorbeeld omdat het huishouden minder geld per maand reserveert voor onregelmatige uitgaven.

1.5. Vrije bestedingen

Het budget dat overblijft is vrij besteedbaar en kan worden uitgegeven aan sociale en recreatieve activiteiten. Hieronder vallen bijvoorbeeld kosten voor contributie of een abonnement, maar ook (familie)bezoek, vervoer en vakantie of kleinere uitjes. Voor deze vrije bestedingen hanteert het Nibud per huishoudtype eveneens een normbedrag, dat is terug te vinden in de begrotingen in bijlage 3.

1.6. Aannames

Voor de inkomsten en uitgaven doen we de volgende aannames:

- de huishoudens maken van alle regelingen gebruik en ontvangen daarvoor het maximale bedrag;
- het vermogen van de huishoudens ligt binnen de grenzen van de Participatiewet. Daarom gaan we er ook vanuit dat iedereen in een huurwoning woont en niet in een koopwoning omdat een koopwoning tot een te hoog vermogen zou kunnen leiden om gebruik te mogen maken van de voorzieningen vanuit de Participatiewet. We gaan uit van € 555 kale huur per maand voor een alleenstaande en € 597 kale huur per maand voor een meerpersoonshuishouden. Deze bedragen zijn gebaseerd op huurtoeslaggegevens van de Rijksoverheid over de gemeente Ridderkerk³;
- alleenstaande ouders met een inkomen gelijk aan de bijstandsnorm werken niet of zitten in een traject waarbij de kinderopvang wordt vergoed. Alleenstaande ouders met een inkomen boven de bijstandsnorm hebben voor hun jongste kind 40 uur

² De kosten voor water zijn gebaseerd op de tarieven van Oasen. Gegevens over het gemiddelde gebruik per huishoudtype zijn afkomstig van het Nibud (water). Voor verbruik en tarief van gas en elektriciteit verwijzen wij u naar paragraaf 1.7 op de volgende pagina.

³ Ten opzichte van 2021 is de gemiddelde huurprijs van sociale huurwoningen met 0,3 procent gestegen. Bron: CBS.

- buitenschoolse opvang per maand nodig tegen een tarief van € 8,62 (gemiddelde uurprijs in 2022);
- bij een paar met twee kinderen en een inkomen hoger dan 100 procent Wsm werkt slechts één van beide partners. Anders is het huishoudinkomen hoger. Daarom gaan we er vanuit dat deze huishoudens geen kinderopvang nodig hebben omdat één van beide partners thuis is voor de kinderen. Dit is eveneens waarom een paar met kinderen geen combinatiekorting krijgt bij werkaanvaarding;
 - de gemeente Ridderkerk biedt twee collectieve zorgverzekeringen aan: CZ en DSW. De meeste mensen sluiten een collectieve zorgverzekering af via CZ met een aanvullende verzekering. Deze premie (Zorg-op-maatpolis met aanvullende verzekering 'Gemeenten Extra') wordt daarom doorgerekend in deze rapportage⁴;
 - de gemeente Ridderkerk biedt een tegemoetkoming voor het eigen risico aan van maximaal € 200 per jaar. De aanname gedaan dat minima (minstens) € 200 aan zorgkosten maken die uit hun eigen risico betaald moeten worden – deze krijgen ze dan vergoed van de gemeente. Zorgkosten zijn sterk afhankelijk van de individuele situatie en behoefte; we gaan uit van dit bedrag om de effecten van de regeling door te kunnen rekenen;
 - huishoudens die (op basis van hun inkomen) geen gebruik kunnen maken van de collectieve zorgverzekering van de gemeente, maken een eigen keuze uit verschillende zorgverzekeraars. Op basis van de meest gekozen pakketten⁵ bij zes grote zorgverzekeraars is daarvoor een gemiddelde prijs berekend van € 153 per polis;
 - vanaf januari 2022 is de afvalstoffenheffing gewijzigd; inwoners betalen nu een vast deel (afhankelijk van de omvang van het huishouden) en een variabel deel (afhankelijk van de hoeveelheid afval die zij aanbieden. Kwijtschelding is alleen mogelijk voor het vaste deel. De kosten voor het variabele deel (maximaal € 78 per huishouden per jaar⁶) worden meegenomen in de berekeningen. Huishoudens die minder afval produceren, krijgen bij hun aanslag een deel van het bedrag terug⁷;
 - huishoudens in de bijstand werken niet, en hebben daarom geen werkgerelateerde kosten. Bij een inkomen vanaf 110 procent Wsm werkt één persoon in het huishouden, en is er wel sprake van deze kosten;
 - het Nibud hanteert voor een alleenstaande AOW-gerechtigde een normbedrag van € 15 (100 procent Wsm) en € 58 (hoger dan 100 procent Wsm) voor vervoer. Deze kosten worden met de regeling voor gratis vervoer voor AOW-gerechtigden kwijtgescholden. Voor een paar wat AOW-gerechtigd is hanteert het Nibud € 31 (voor 100 procent Wsm) en € 73 (hoger dan 100 procent Wsm).

1.7. Tegemoetkoming in de energiekosten

Wegens sterk stijgende energiekosten heeft het Rijk in 2022 een eenmalige energietoeslag geïntroduceerd. Hiervoor is een bedrag van € 800 per huishoudens gereserveerd waarbij de gemeente de precieze beleidskaders zelf mag vaststellen. De gemeente Ridderkerk heeft besloten de energietoeslag toe te kennen aan inwoners die in 2022:

- 1) een uitkering vanuit de Participatiewet, loaw, loaz of Bbz2004 krijgen;
- 2) een toekenning voor Meedoen of bijzondere bijstand ontvangen;
- 3) een AIO-uitkering krijgen via de Sociale Verzekeringsbank.

De energietoeslag wordt in dit rapport doorgerekend voor alle huishoudtypen tot 120 procent Wsm. Het is belangrijk om hierbij te realiseren dat deze toeslag van eenmalige aard is. In de

⁴ Daarbij wordt geen extra aanvullend pakket gekozen voor AOW'ers hoewel zij mogelijk extra zorgkosten hebben. AOW-gerechtigden blijken namelijk ook vooral voor de Zorg-op-maatpolis met Gemeenten Extra als aanvullende verzekering te kiezen.

⁵ Een basisverzekering met een aanvullende verzekering waarbij 9 fysiotherapie behandelingen worden verzekerd en een tandartsverzekering. Het eigen risico wordt hierbij niet vergoed.

⁶ In eerste instantie wordt, in deze rapportage, het maximale variabele bedrag als kostenpost doorgerekend omdat dat ook de werkwijze van de gemeente is. Mochten huishoudens een deel van het bedrag terugkrijgen, ontvangen zij dat pas bij de aanslag voor de afvalstoffenheffing voor 2023.

⁷ Van deze teruggave is geen gemiddelde in te schatten en wordt daarom niet meegerekend in deze rapportage. Mochten huishoudens een teruggave krijgen, kan dit gezien worden als een kleine meevaller voor het huishouden.

figuren is te zien dat de invloed van de energietoeslag relatief groot is (€ 67 per maand), maar alsnog niet opweegt tegen de toename van de kosten. Op het moment dat de energietoeslag wegvalt, kan dat beduidende resultaten hebben voor de inkomenssituatie van de huishoudens.

De meegenomen kosten van gas en elektriciteit zijn gebaseerd op tarieven van Budget Energie (variabel contract, prijspeil van 4 maart 2022). Heffingskortingen zijn in de maandprijs verrekend. Gegevens over het gemiddelde gebruik per huishoudtype zijn afkomstig van het Nibud (elektriciteit) en Essent (gas). Gezien het hoge prijspeil van dit moment is het van invloed hoe de huidige situatie van de huishoudens eruitziet; huishoudens met een lopend vast contract, zijn hierbij in het voordeel. Huishoudens die recent een vast energiecontract hebben afgesloten bij een andere, duurdere, aanbieder of in een slecht geïsoleerd huis wonen zijn juist in het nadeel. Dit maakt dat de situatie per huishouden sterk kan verschillen en bovendien snel kan veranderen (bij een wijziging van de energieprijzen).

2. De inkomenseffecten

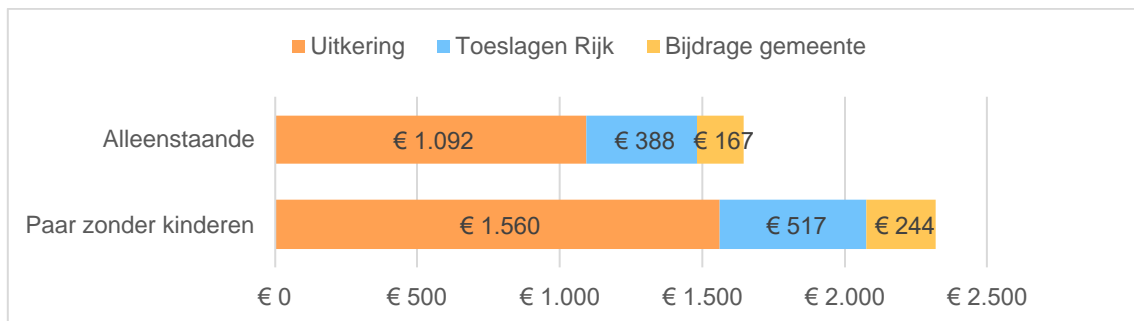
In dit hoofdstuk staan de inkomenseffecten.

2.1. Het effect van het landelijk beleid is groter dan het gemeentelijk beleid

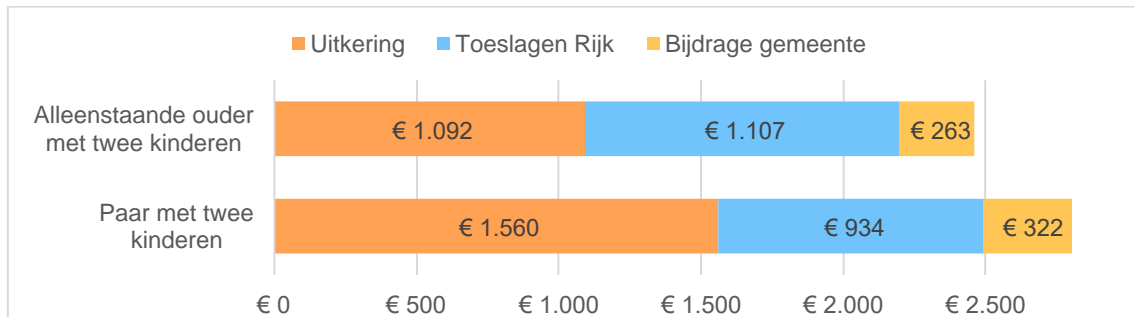
Minima met een inkomen op bijstandsniveau maken aanspraak op landelijke toeslagen en gemeentelijke regelingen. Het totale bedrag uit de landelijke toeslagen (zoals huurtoeslag, zorgtoeslag, kinderbijslag, kindgebonden budget en mogelijk de combinatiekorting) is veel groter dan het totale bedrag uit de gemeentelijke regelingen. In onderstaande figuren wordt de opbouw van het maandelijks totaal inkomen bij een inkomen van 100 procent Wsm per huishoudtype weergegeven. Daarin is ook duidelijk te zien dat gezinnen met kinderen een flink hoger bedrag aan landelijke toeslagen kunnen ontvangen dan huishoudens zonder kinderen.

Als voorbeeld: een alleenstaande ontvangt maandelijks € 1.092 als uitkering (inclusief vakantietoeslag). Als hij gebruikmaakt van alle landelijke toeslagen, ontvangt hij daar maandelijks € 388 voor. Daarnaast kan hij maximaal € 167 aan gemeentelijke regelingen ontvangen als hij gebruikmaakt van de kwijschelding, de collectieve zorgverzekering, Meedoen voor volwassenen, de tegemoetkoming voor het eigen risico bij zorgkosten en de energietoeslag.

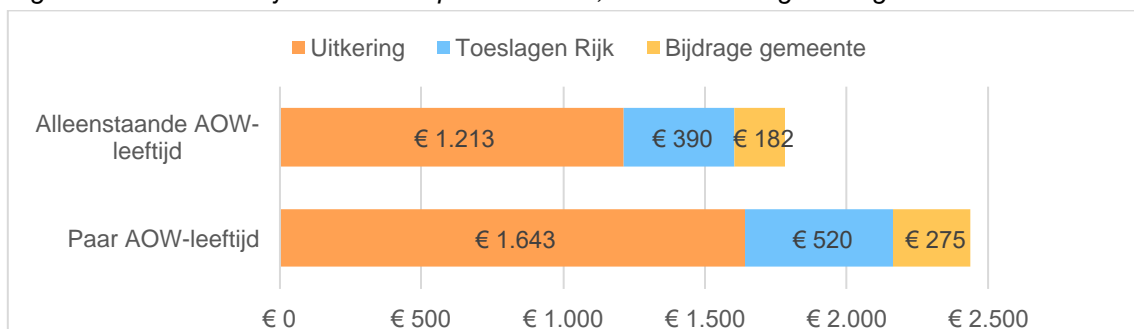
Figuur 2.1.1. Maandelijks inkomen op 100% Wsm, minima niet AOW-gerechtigd zonder kinderen

Figuur 2.1.2. Maandelijks inkomen op 100% Wsm, minima niet AOW-gerechtigd met 2 kinderen

Figuur 2.1.3. Maandelijks inkomen op 100% Wsm, minima AOW-gerechtigd

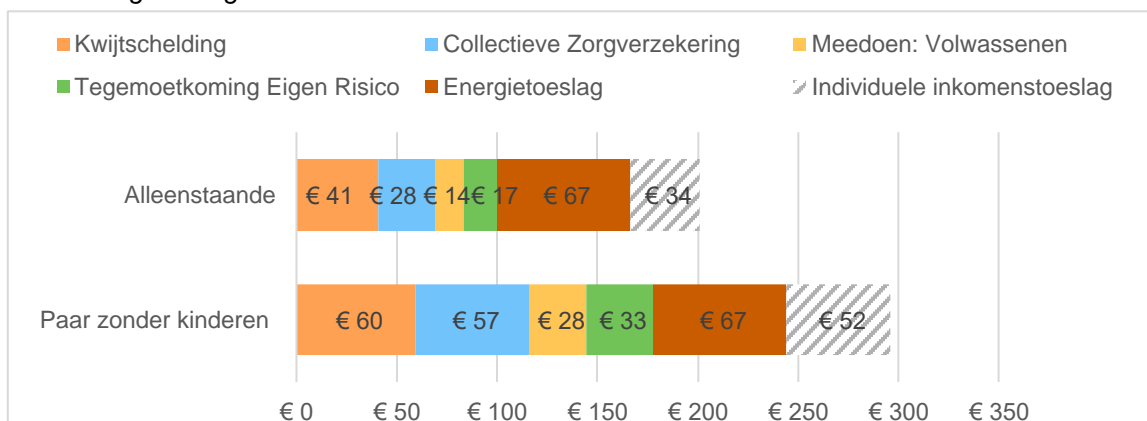
2.2. Opbouw maandelijkse gemeentelijke bijdrage per huishoudtype

Uit de vorige paragraaf blijkt dat de (maximale) maandelijkse gemeentelijke bijdrage verschilt per huishoudtype. Hieronder geven we per huishoudtype de opbouw van het totale bedrag aan gemeentelijke regelingen weer – eerst voor minima met een inkomen van 100 procent Wsm, daarna voor minima met een inkomen van 110 procent Wsm. Daarin geven we ook het bedrag van de individuele inkomensvoetstuk weer. In de rest van het rapport wordt deze regeling buiten beschouwing gelaten omdat alleen minima die drie jaar of langer een minimuminkomen (tot 110 procent Wsm) hebben recht op deze regeling hebben.

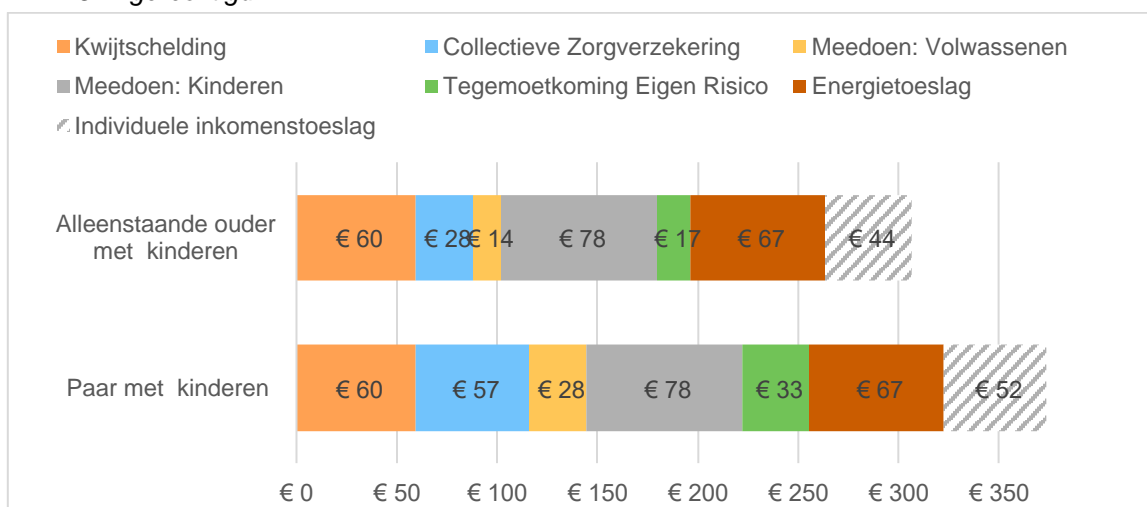
2.2.1. Opbouw maximale gemeentelijke bijdrage per maand op 100 procent Wsm

Als voorbeeld: een alleenstaande ontvangt maandelijks (maximaal) € 41 voor de kwijtschelding gemeentelijke belastingen, € 28 voor de collectieve zorgverzekering, € 14 voor Meedoen Volwassenen, € 17 als tegemoetkoming voor het eigen risico en € 67 als energietoeslag vanuit de gemeente. In totaal ontvangt hij dan € 167 per maand vanuit de gemeentelijke regelingen. Als hij al drie jaar of langer een inkomen op bijstandsniveau heeft, krijgt hij daar bovenop nog € 34 voor de Individuele inkomensvoetstuk. In totaal ontvangt hij dan maandelijks € 201 vanuit de gemeente.

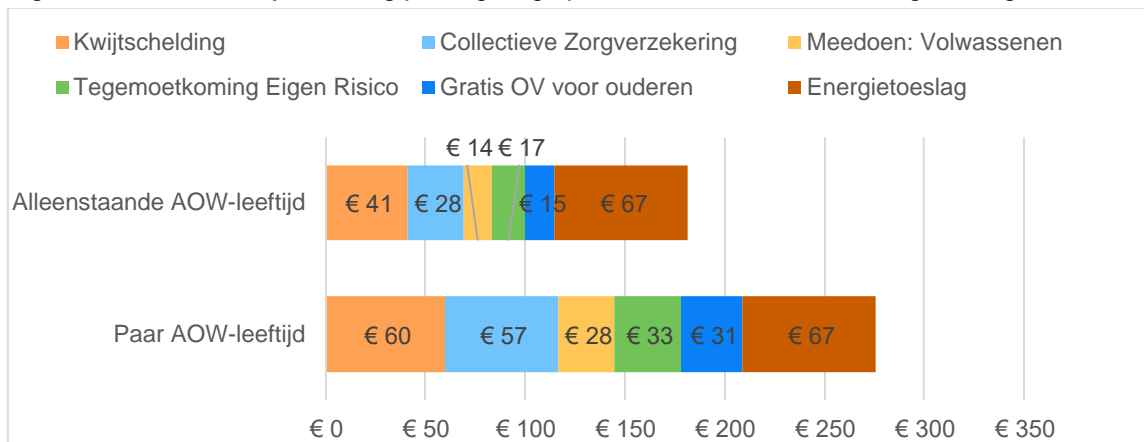
Figuur 2.2.1. Maandelijks bedrag per regeling op 100% Wsm, minima zonder kinderen, niet AOW-gerechtigd

Figuur 2.2.2. Maandelijks bedrag per regeling op 100% Wsm, minima met twee kinderen, niet AOW-gerechtigd

Figuur 2.2.3. Maandelijks bedrag per regeling op 100% Wsm, minima AOW-gerechtigd

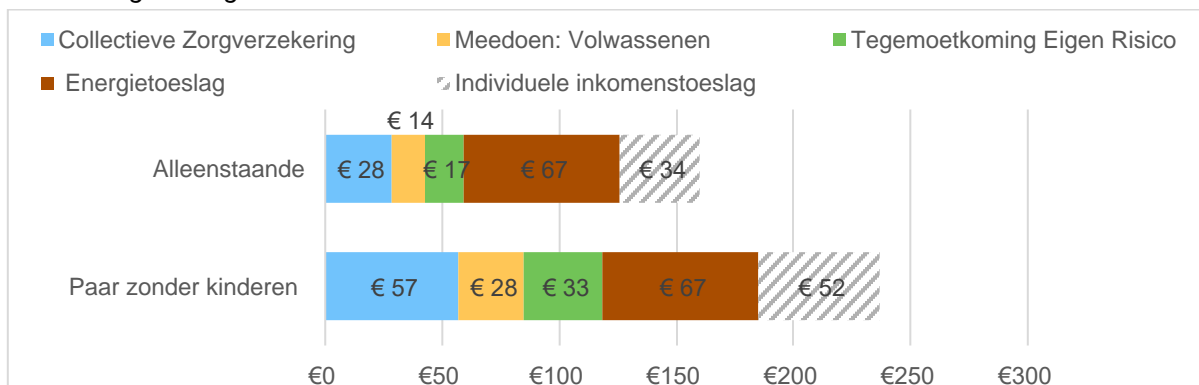

2.2.2. Opbouw maximale gemeentelijke bijdrage per maand op 110 procent Wsm

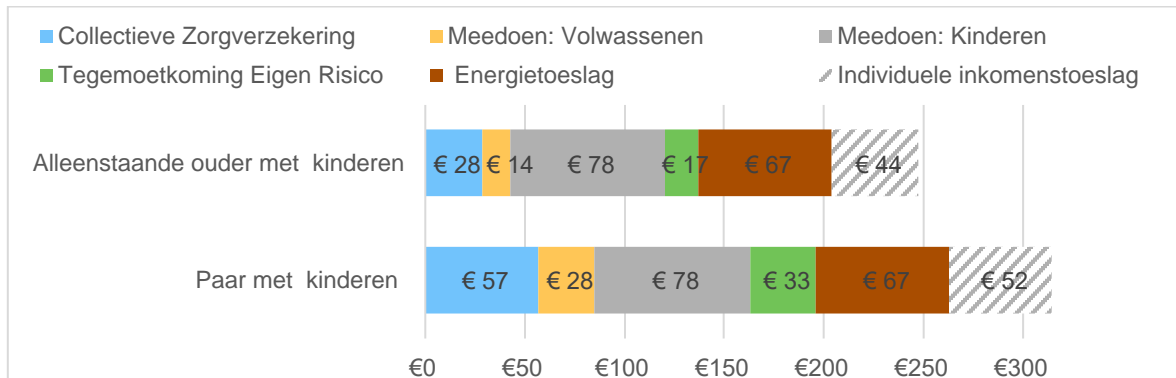
De meeste gemeentelijke regelingen in Ridderkerk hebben een inkomensgrens van 110 procent Wsm. Daarom geven we de verschillende regelingen waarvan minimahuishoudens met inkomen tot 110 procent Wsm gebruik kunnen maken, hieronder weer. Ten opzichte van huishoudens met een inkomen tot 100 procent Wsm kunnen minima nu geen gebruikmaken van de kwijtschelding gemeentelijke belastingen. De twee regelingen die een hogere inkomensgrens hebben dan 110 procent Wsm zijn de collectieve zorgverzekering (130 procent Wsm) en de eenmalige energietoeslag (120 procent Wsm).

Als voorbeeld: een paar met kinderen met een inkomen van 110 procent Wsm ontvangt maandelijks (maximaal) € 263 uit de gemeentelijke regelingen. Dit bedrag bestaat uit € 57 voor de collectieve zorgverzekering, € 28 voor Meedoen Volwassenen, € 33 als tegemoetkoming voor het eigen risico en € 67 als energietoeslag. Daarnaast heeft het gezin recht op € 78 voor Meedoen Kinderen. Tot slot hebben zij recht op € 52 als individuele inkomensvoet bij een langdurig inkomen op 110 procent Wsm (dan is de totale maandelijks gemeentelijke bijdrage € 315). Dit is in totaal € 60 minder dan wanneer hij een inkomen op bijstandsniveau heeft (zie figuur 2.2.5).

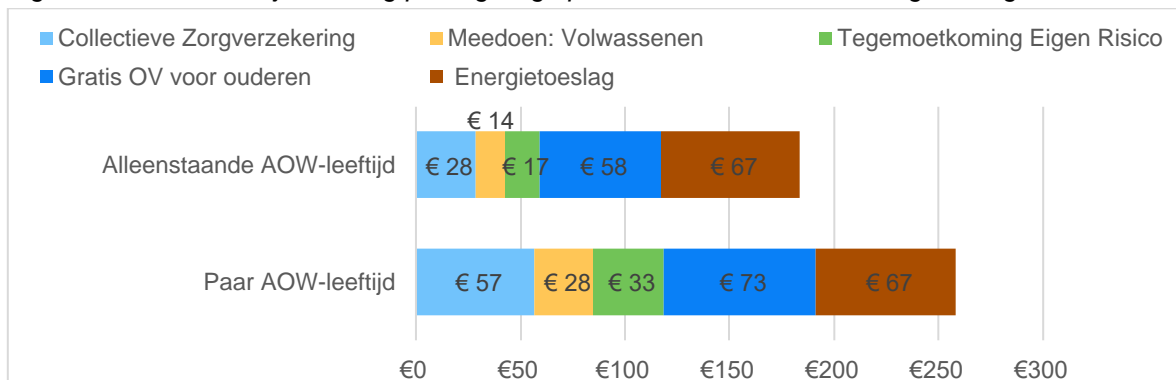
Figuur 2.2.4. Maandelijks bedrag per regeling op 110% Wsm, minima zonder kinderen, niet AOW-gerechtigd

Figuur 2.2.5. Maandelijks bedrag per regeling op 110% Wsm, minima met twee kinderen, niet AOW-gerechtigd

Figuur 2.2.6. Maandelijks bedrag per regeling op 110% Wsm, minima AOW-gerechtigd

2.3. Het vrij besteedbaar budget loopt terug bij werkaanvaarding

Alle minimahuishoudens houden door de gemeentelijke regelingen (meer) geld over voor het doen van vrije bestedingen (bedoeld voor sociale participatie). Dit is het geld dat maandelijks overblijft na aftrek van alle vaste lasten, huishoudelijke uitgaven en reserveringsuitgaven. Per huishoudtype en inkomen verschilt het bedrag dat overblijft voor vrije bestedingen aanzienlijk. Het budget dat huishoudens nodig hebben voor, of zullen uitgeven aan vrije bestedingen verschilt ook per huishoudtype. Een paar met kinderen zal daar meer aan (willen) uitgeven dan een alleenstaande. In bijlage 3 staat per huishoudtype het normbudget voor vrije bestedingen. Uiteraard zal iemand die nauwelijks geld meer over heeft, dat niet per se daaraan besteden. Dit normbedrag is afkomstig van het Nibud.

In onderstaande figuren staat per huishoudtype het budget dat zij overhouden voor vrije besteding weergegeven. Dit is opgesplitst in wat zij zonder de gemeentelijke regelingen zouden overhouden en wat de gemeentelijke regelingen toevoegen aan het vrij besteedbaar budget. Over het algemeen zien we dat een hoger inkomen ook leidt tot een groter vrij besteedbaar budget; deze trend begint echter pas vanaf een inkomensniveau 110 of 120 procent Wsm, afhankelijk van het huishoudtype. Het is opvallend dat vrijwel alle huishoudtypen (behalve alleenstaande AOW-gerechtigden) een teruggang ervaren als zij vanuit de bijstandssituatie gaan werken tegen een inkomen gelijk aan 110 procent Wsm. Dit komt omdat het recht op de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen komt te vervallen als het inkomen hoger is dan 100 procent Wsm. Ten opzichte van 2021 zijn de kosten voor levensonderhoud en de energiekosten (aanzienlijk) gestegen. Hierdoor hebben een aantal huishoudtypes zonder de gemeentelijke regelingen geen budget over om vrij te besteden. Het effect van de gemeentelijke regelingen is daarom belangrijker en groter dan in 2021.

Daarnaast valt op dat de stijging van het vrij besteedbaar budget bij de meeste huishoudens pas inzet vanaf 120 procent Wsm. Dan compenseert de inkomensstijging het wegvallen van een groot deel van de gemeentelijke regelingen. Tot slot valt het op dat alleenstaande ouders

op alle inkomensniveaus een groter vrij besteedbaar budget hebben dan paren. Dit heeft te maken met extra toeslagen (zoals de combinatiekorting).

Duiding vrij besteedbaar budget

Het vrij besteedbaar budget is bedoeld voor sociale participatie (een krant, abonnement, dagje uit, op bezoek gaan enzovoort). Dat huishoudens in de plus staan betekent niet meteen dat huishoudens ook voldoende kunnen participeren. Een alleenstaande heeft volgens het Nibud € 100 nodig voor minimale sociale participatie. In figuur 2.3.1 is te zien dat daar in de begroting voldoende ruimte voor is op bijstandsniveau (€ -33 + € 167 = € 134) áls hij gebruikmaakt van alle gemeentelijke regelingen. Bij paren met oudere kinderen is dit plaatje volledig anders: zij hebben € 281 nodig voor minimale sociale participatie, maar hebben ‘slechts’ (€ - 118 + € 322 =) € 204 beschikbaar op bijstandsniveau. In dat geval is er budget voor vrije besteding, maar dat is niet voldoende om minimaal sociaal te participeren als gezin. Zie bijlage 3 voor een overzicht.

Minima zonder kinderen

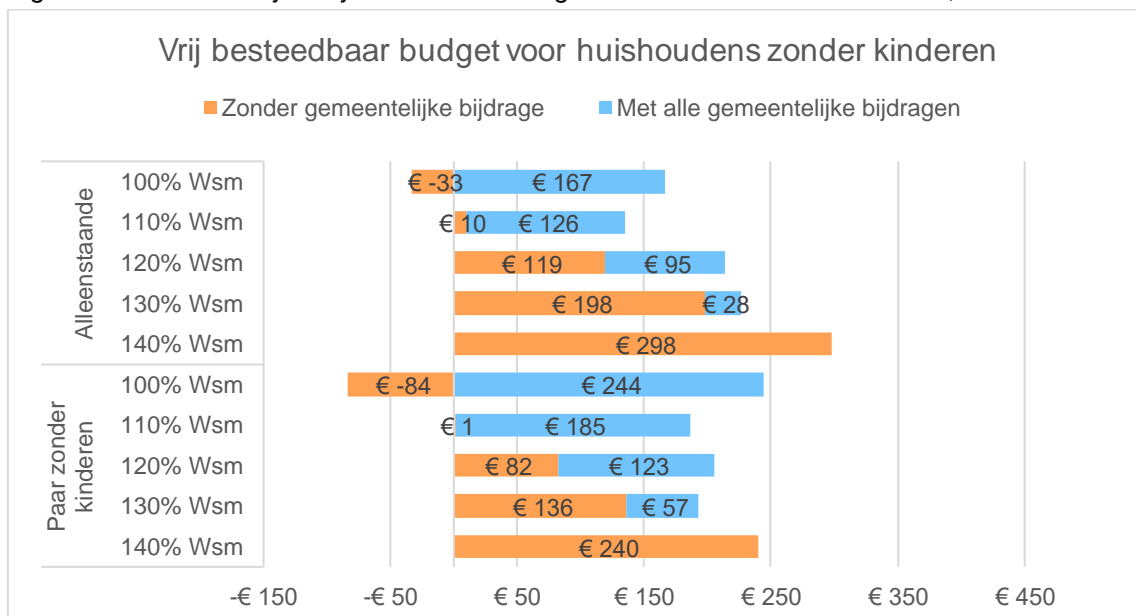
Bij de huishoudens zonder kinderen met een inkomen op bijstandsniveau zijn de gemeentelijke bijdragen noodzakelijk om budget te hebben voor vrije bestedingen. Dit is veranderd ten opzichte van 2021; toen had een alleenstaande zowel zonder (€ 81) als met gemeentelijke bijdrage (€ 184) vrij besteedbaar budget. Deze verandering is vooral toe te schrijven aan de stijgende energiekosten waardoor de uitgaven toenemen, maar niet volledig gecompenseerd worden door de energietoeslag.

Van de huishoudens zonder kinderen hebben alleenstaanden het grootste budget voor vrije bestedingen. Zowel alleenstaanden als paren hebben te maken met een teruggang in vrij besteedbaar inkomen als zij gaan werken.

Deze teruggang treedt bij alleenstaanden op tussen 100 en 110 procent Wsm en wordt veroorzaakt door het vervallen van het recht op kwijtschelding. Vanaf 120 procent stijgt het vrij besteedbaar budget per inkomensniveau. Dit begint bescheiden (door het wegvallen van de gemeentelijke regelingen), maar neemt daarna sneller toe.

Ook paren zonder kinderen hebben te maken met een teruggang in hun vrij besteedbaar budget tussen een inkomensniveau van 100 en 120 procent Wsm. Dit heeft te maken met het wegvallen van gemeentelijke regelingen en een daling van de landelijke toeslagen; deze afname wordt niet gecompenseerd door de inkomensstijging.

Figuur 2.3.1. Maandelijks vrij besteedbaar budget huishoudens zonder kinderen, niet-AOW

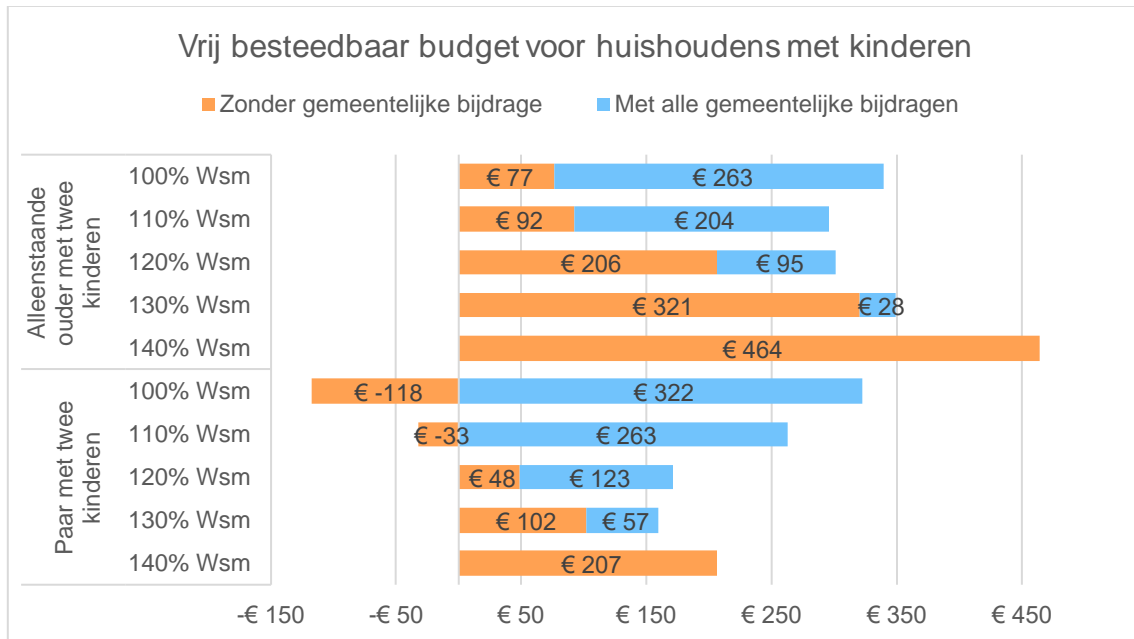
Minima met kinderen

Bij de minimahuishoudens met kinderen treedt een vergelijkbaar patroon op: tussen 100 en 120 procent Wsm ervaren huishoudens een teruggang in hun vrij besteedbaar budget. Ook hier is dat te verklaren door de stijging van energiekosten en het deels wegvallen van gemeentelijke regelingen.

Van de twee huishoudtypes met kinderen in dit onderzoek hebben alleenstaande ouders met kinderen op ieder inkomensniveau het meeste budget voor het doen van vrije bestedingen. Alleenstaande ouders hebben langer recht op hetzelfde bedrag aan landelijke toeslagen (zie paragraaf 2.1) dan paren met kinderen. Paren met kinderen hebben bij een inkomen van 100 procent Wsm zelfs helemaal geen geld voor vrije bestedingen als ze van geen enkele gemeentelijke regeling gebruikmaken. Ze komen op bijstandsniveau € 118 tekort. Wanneer zij gebruikmaken van alle gemeentelijke regelingen dan hebben zij (€ - 118 + € 322) € 205 voor het doen van vrije bestedingen.

Alleenstaande ouders met kinderen gaan er bij ieder hoger inkomensniveau meer op vooruit in vrij besteedbaar budget, in vergelijking tot paren. Paren met kinderen krijgen namelijk sneller te maken met een daling van de toeslagen vanuit het Rijk.

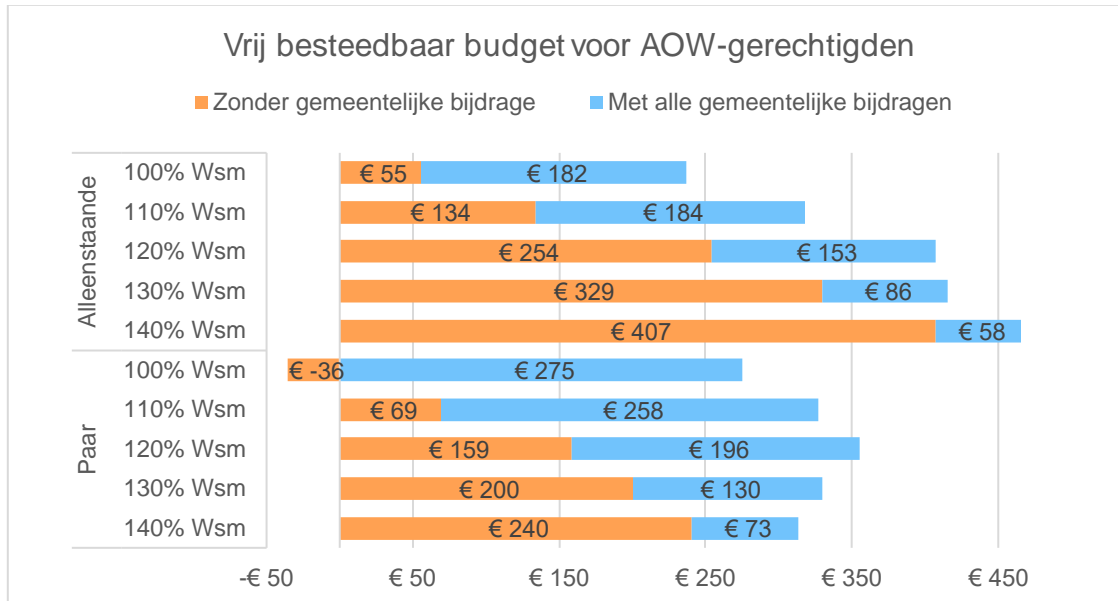
Figuur 2.3.2. Maandelijks vrij besteedbaar budget huishoudens met kinderen, niet-AOW

AOW'ers

Anders dan niet-AOW-gerechtigde huishoudtypes, ervaren AOW-gerechtigden géén teruggang in hun vrij besteedbaar budget tussen 100 en 110 procent Wsm. Ze gaan er juist op vooruit. Alleenstaanden hebben zelfs bij ieder hoger inkomen een hoger vrij besteedbaar budget. Paren van de AOW-gerechtigde leeftijd hebben daarentegen wel te maken met een teruggang in hun vrij besteedbaar budget na 120 procent Wsm (ten opzichte van 110 procent Wsm). Dit heeft te maken met het wegvallen van de meeste gemeentelijke regelingen. Zij ervaren tevens een teruggang bij 140 procent Wsm (ten opzichte van 130 procent Wsm), wat verklaard kan worden door de dalende landelijke toeslagen.

Figuur 2.3.3. Maandelijks vrij besteedbaar budget per huishoudtype, AOW-gerechtigd

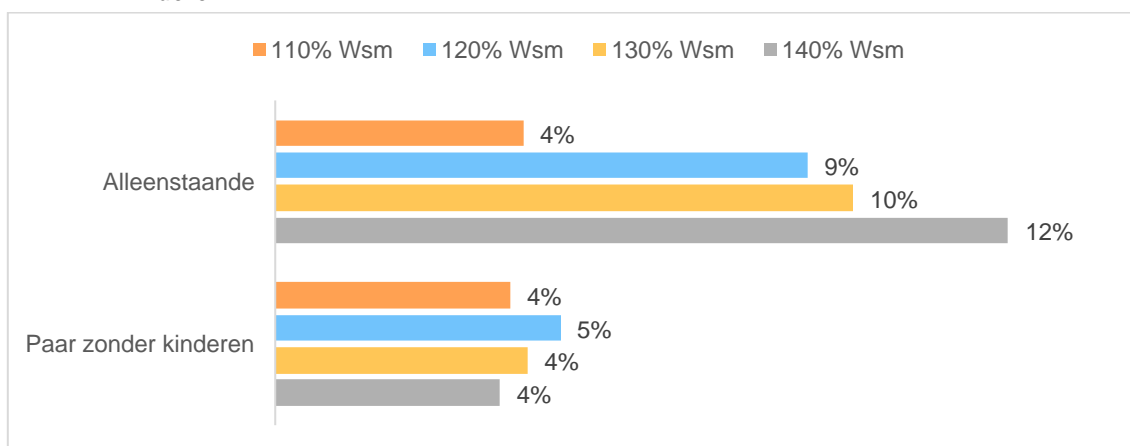
2.4. Werken vanuit de bijstand loont meestal

Een hoger inkomen leidt voor de meeste huishoudtypen in Ridderkerk altijd tot een hoger totaal inkomen dan in de bijstand. Echter, voor de meeste huishoudens nemen de bijdragen van het Rijk en de gemeente af wanneer het inkomen stijgt. Dit zorgt ervoor dat het totaal inkomen van een huishouden niet altijd evenveel stijgt ondanks dat het loon hoger wordt. Hieronder geven we de inkomensvoortgang bij werkaanvaarding vanuit de bijstand tot een inkomen van maximaal 140 procent Wsm weer per huishoudtype. Daarna leggen we de inkomensvoortgang per inkomensniveau uit aan de hand van twee casussen. In bijlage 2 worden al deze inkomens per huishoudtype uitgesplitst naar inkomenssoort waarmee visueel wordt weergegeven waarom het totaal inkomen stijgt of daalt.

Alleenstaanden gaan er telkens *meer* op vooruit, paren niet

Alleenstaanden gaan er bij ieder hoger inkomen (tot 140 procent Wsm) telkens *meer* op vooruit ten opzichte van de bijstand. Dat geldt echter niet voor paren; zij ervaren juist een teruggang in de procentuele groei van hun inkomen tussen 120 en 130 procent Wsm. Dit is te verklaren door het wegvallen van de meeste gemeentelijke regelingen en dalende toeslagen vanuit het Rijk.

Figuur 2.4.1. Inkomensvoortgang t.o.v. 100% Wsm bij werkaanvaarding, huishoudens zonder kinderen⁸

⁸ De percentages worden in de figuur en tabel afgerond omwille van de leesbaarheid. Een klein lengteverschil van de balkjes, bij een gelijk percentage, is terug te voeren op afrondingsverschillen.

Tabel 2.4.1 Inkomensvoortgang bij werkaanvaarding, huishoudens zonder kinderen

Huishoudtype	Netto inkomen incl. VT	Bijdrage Rijk	Bijdrage gemeente	Totaal inkomen	Vershil tov 100% Wsm (€)	Vershil tov 100% Wsm (%)
Alleenstaande						
100% Wsm	1.092	388	167	1.646		
110% Wsm	1.201	388	126	1.715	+ 68	+ 4%
120% Wsm	1.310	388	95	1.793	+ 147	+ 9%
130% Wsm	1.419	358	28	1.806	+ 159	+ 10%
140% Wsm	1.528	320	0	1.848	+ 202	+ 12%
Paar zonder kinderen						
100% Wsm	1.560	517	244	2.321		
110% Wsm	1.716	512	185	2.412	+ 91	+ 4%
120% Wsm	1.871	437	123	2.432	+ 111	+ 5%
130% Wsm	2.027	335	57	2.419	+ 98	+ 4%
140% Wsm	2.183	225	0	2.408	+ 87	+ 4%

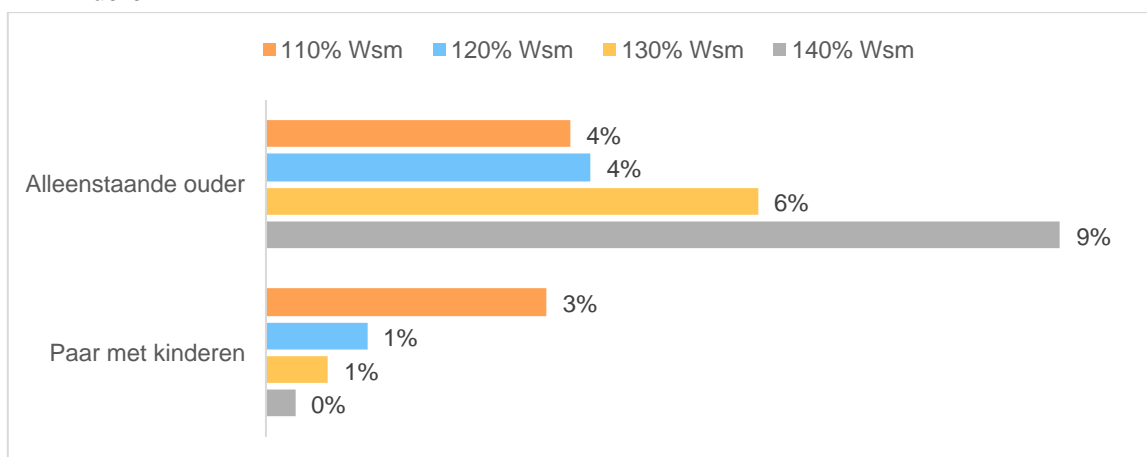
Alleenstaande ouders gaan er op ieder inkomensniveau meer op vooruit

Alleenstaande ouders merken het effect van het grotendeels wegvallen van de gemeentelijke regelingen tussen 110 en 120 procent Wsm. Op dat moment vallen de Meedoen-regelingen de tegemoetkoming voor het eigen risico weg. Dat resulteert in een stabilisatie het totale inkomen (zie figuur 2.4.2), hoewel de huishoudens een hoger loon hebben. Vanaf 120 procent is een toename van het totale inkomen zichtbaar; vanaf dan compenseert de inkomensstijging het wegvallen van gemeentelijke regelingen. Alleenstaande ouders krijgen dan vanaf ieder hoger loon ook een hoger totaal inkomen.

Paren met kinderen hebben bij 140 procent Wsm een gelijk inkomen als in de bijstand

Bij paren met kinderen is het totaal inkomen bij een loon gelijk aan 140 procent Wsm gelijk als in de bijstandssituatie op 100 procent Wsm. Dit is een bijzonder voorval want het huishoudinkomen is slechts € 10 hoger (€ 2.826) dan in de bijstandssituatie (€2.816). Daarnaast hebben paren met kinderen over het geheel te maken met een demping van de procentuele groei van hun inkomen. De inkomensstijging compenseert niet het wegvallen/afnemen van gemeentelijke regelingen en landelijke toeslagen.

Figuur 2.4.2. Inkomensvoortgang t.o.v. 100% Wsm bij werkaanvaarding, huishoudens met kinderen

Tabel 2.4.2 Inkomensvoortgang na werkaanvaarding, huishoudens met kinderen

Huishoudtype	Netto inkomen incl. VT	Bijdrage Rijk	Bijdrage gemeente	Totaal inkomen	Vershil tov 100% Wsm (€)	Vershil tov 100% Wsm (%)
Alleenstaande ouder met twee kinderen						
100% Wsm	1.092	1.107	263	2.462		
110% Wsm	1.201	1.144	204	2.549	+ 87	+ 4%
120% Wsm	1.310	1.150	95	2.555	+ 92	+ 4%
130% Wsm	1.419	1.155	28	2.602	+ 140	+ 6%
140% Wsm	1.528	1.160	0	2.688	+ 226	+ 9%
Paar met twee kinderen						
100% Wsm	1.560	934	322	2.816		
110% Wsm	1.716	929	263	2.908	+ 91	+ 3%
120% Wsm	1.871	854	123	2.849	+ 33	+ 1%
130% Wsm	2.027	752	57	2.836	+ 20	+ 1%
140% Wsm	2.183	642	0	2.826	+ 10	0%

Voorbeeldcasussen inkomensvoortgang bij werkaanvaarding

Voorbeeldcasus tabel 2.4.1.: alleenstaande

Hilda is alleenstaand en krijgt een bijstandsuitkering, wat neerkomt op een netto-inkomen van € 1.092 per maand (dit is inclusief vakantietoeslag). Zij heeft maandelijks recht op € 388 aan toeslagen van het Rijk. Voor Hilda bestaat dit uit huurtoeslag en zorgtoeslag. Tot slot kan Hilda rekenen op een financiële bijdrage vanuit de gemeente van € 167 per maand. Dit bestaat uit de kwietschelding voor gemeentelijke belastingen, de korting op de collectieve zorgverzekering, de tegemoetkoming van het eigen risico, Meedoen voor volwassenen en de energietoeslag. In totaal heeft Hilda een inkomen van € 1.646 per maand.

Als Hilda werk krijgt tegen een inkomen van 110 procent Wsm, dan stijgt haar netto-inkomen naar € 1.201 per maand. Zij houdt recht op huurtoeslag en zorgtoeslag en deze bedragen blijven onveranderd, dus € 388 per maand. Het recht op minimaregelingen komt deels te vervallen; Hilda kan geen kwietschelding voor gemeentelijke belasting meer aanvragen. De gemeentelijke bijdragen zijn nu € 126 per maand. Bij een inkomen van 110 procent Wsm is het totaal inkomen van Hilda € 1.715. Dit is een stijging van € 68 (4 procent) ten opzichte van haar totaal inkomen bij een bijstandsuitkering.

Wanneer Hilda tegen een inkomen van 120 procent Wsm gaat werken, stijgt haar netto-inkomen naar € 1.310 per maand. De bijdrage van het Rijk blijft € 380. Het recht op de gemeentelijke bijdragen komt vanwege haar hogere inkomen grotendeels te vervallen, maar zij kan nog wel korting op de collectieve zorgverzekering en de eenmalige energietoeslag krijgen. De gemeentelijke bijdrage komt daarmee op € 95. Het totale inkomen van Hilda is € 1.793 per maand, € 147 (9 procent) meer dan wanneer Hilda een bijstandsuitkering heeft.

Als Hilda gaat werken tegen een inkomen van 130 procent Wsm dan stijgt haar netto-inkomen naar € 1.419 per maand. De bijdragen van het Rijk zijn gedaald naar € 358 per maand. Hilda ontvangt minder huurtoeslag, maar haar zorgtoeslag blijft gelijk. Daarnaast ontvangt ze ook nog korting op de collectieve zorgverzekering van € 28. Het totale inkomen van Hilda is nu € 1.806 per maand, dit is € 159 (10 procent) meer dan toen zij een bijstandsuitkering had.

Als Hilda werk aanvaardt tegen een loon gelijk aan 140 procent Wsm, dan is haar netto-inkomen € 1.528 per maand. Haar huurtoeslag is verder gedaald, haar zorgtoeslag blijft gelijk. In totaal krijgt zij € 320 vanuit het Rijk. Hilda heeft geen recht meer op gemeentelijke regelingen. Haar totaal inkomen is nu € 1.848. Dit is € 202 (12 procent) meer dan toen zij een bijstandsuitkering had.

Voorbeeldcasus tabel 2.4.2.: paar met kinderen

Daan en Sam hebben twee kinderen 8 en 13 jaar oud en krijgen een bijstandsuitkering, wat neerkomt op een netto-inkomen van € 1.560 per maand (dit is inclusief vakantietoeslag). Zij hebben maandelijks recht op € 934 aan toeslagen van het Rijk. Voor het gezin bestaat dit uit huurtoeslag, zorgtoeslag, kinderbijslag en kindgebonden budget. Tot slot kunnen Daan en Sam rekenen op een financiële bijdrage vanuit de gemeente van € 322 per maand. Dit bestaat uit kwijtschelding van gemeentelijke belastingen, de korting op de collectieve zorgverzekering, de tegemoetkoming voor het eigen risico, Meedoen voor Volwassenen en de energietoeslag. Voor hun kinderen maken zij nog aanspraak op Meedoen voor kinderen. In totaal hebben Daan en Sam een totaal inkomen van € 2.816 per maand.

Als Daan of Sam werk krijgt tegen een inkomen van 110 procent Wsm, dan stijgt hun netto-inkomen naar € 1.716 per maand. Zij houden recht op de toeslagen van het Rijk, maar deze bedragen zijn nu iets lager, en zijn nu in totaal € 929. Ze kunnen geen kwijtschelding meer aanvragen, maar houden wel recht op de andere gemeentelijke regelingen. De gemeentelijke bijdragen zijn dan € 263 per maand. Het totaal inkomen van Daan en Sam is bij een inkomen van 110 procent Wsm € 2.908. Dit is een stijging van € 91 (3 procent) ten opzichte van hun totaal inkomen bij een bijstandsuitkering.

Wanneer Daan of Sam tegen een loon van 120 procent Wsm gaat werken, stijgt hun netto-inkomen naar € 1.871 per maand. De bijdrage van het Rijk neemt iets verder af, en is nu € 854. Het recht op gemeentelijke regelingen is grotendeels vervallen, maar het gezin kan nog aanspraak maken op een korting op de collectieve zorgverzekering en energietoeslag van € 123 in totaal. Het totale inkomen van het gezin is dan € 2.849 per maand. Dit is € 33 (1 procent) meer dan wanneer zij een bijstandsuitkering hebben.

Als Daan of Sam gaat werken tegen een inkomen van 130 procent Wsm dan stijgt hun netto-inkomen naar € 2.027 per maand. De bijdragen van het Rijk dalen verder naar € 752 per maand en de korting op de collectieve zorgverzekering bedraagt € 57. Het totale inkomen van Daan en Sam is nu € 2.836 per maand, dit is € 20 (1 procent) meer dan toen zij een bijstandsuitkering hadden.

Wanneer Daan of Sam gaat werken tegen een inkomen van 140 procent Wsm, dan stijgt hun netto- maandinkomen naar € 2.183 per maand. De bedragen van het Rijk dalen naar € 642. Het gezin heeft op dit inkomensniveau geen recht meer op gemeentelijke regelingen. Het totale inkomen van Daan en Sam bedraagt nu € 2.826 per maand. Dit is € 10 (0 procent) meer dan toen zij een bijstandsuitkering hebben; het gezin gaat er bij dit inkomensniveau vrijwel niet op vooruit in vergelijking tot het bijstandsniveau.

3. Bevindingen

Wat zijn de effecten van het landelijke en lokale beleid op de inkomens van de minima en in welke situatie(s) treedt er een armoedeval op?

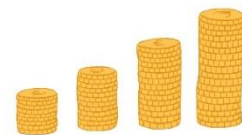
Financieel effect

Het bedrag dat minima vanuit het Rijk aan toeslagen kunnen ontvangen is veel hoger dan het bedrag dat ze aan gemeentelijke regelingen kunnen ontvangen. Financieel gezien is de invloed van de gemeente dan ook kleiner dan de invloed van het Rijk. Het bedrag aan landelijke toeslagen neemt voor de meeste huishoudens geleidelijk af bij een hoger inkomen. Ditzelfde gaat op voor de gemeentelijke regelingen hoewel veel regelingen in de gemeente Ridderkerk wegvallen op hetzelfde moment (110-120 procent Wsm).

De gemeentelijke regelingen zorgen er voor dat huishoudens (meer) ruimte overhouden voor het doen van vrije bestedingen. Dit komt met name huishoudens op het bijstandsniveau ten goede, die zonder de gemeentelijke regelingen geen budget zouden overhouden voor vrije bestedingen. Het bedrag dat wordt overgehouden verschilt aanzienlijk per huishoudtype en inkomensniveau. Alleenstaande ouders en alleenstaanden met AOW-gerechtigde leeftijd houden bij elk inkomensniveau ook een relatief groot budget voor vrije besteding over. Paren met kinderen hebben een lager budget omdat de landelijke toeslagen bij hen sneller teruglopen. Zij hebben bij een inkomen op 100 en 110 procent Wsm de gemeentelijke ondersteuning nodig om een budget te hebben voor vrije bestedingen. Daarnaast is het belangrijk om te benoemen dat de aanname is gedaan dat huishoudens gebruik maken van alle beschikbare regelingen. Echter in de praktijk blijkt dat huishoudens gemiddeld gebruik maken van 2,7 regelingen per huishouden. In de werkelijkheid zal het vrij besteedbaar budget regelmatig lager liggen bij minimahuishoudens.

Werken loont voor sommige huishoudens meer dan voor andere

Werken loont meestal: wanneer huishoudens in Ridderkerk vanuit de bijstand gaan werken tegen een loon gelijk aan 110, 120, 130 of 140 procent Wsm, gaan zij er in totaal inkomen meestal op vooruit (mits zij gebruikmaken van alle toeslagen en regelingen)⁹. Deze vooruitgang is echter niet evenredig met de vooruitgang in loon. Landelijke toeslagen lopen terug en het recht op gemeentelijke regelingen vervalt. Het totaal inkomen bestaat uit het netto-inkomen (inclusief vakantietoeslag), landelijke toeslagen en gemeentelijke regelingen.

Alleenstaanden en alleenstaande ouders gaan er bij ieder hoger inkomensniveau relatief gezien het meest op vooruit. Ook paren zonder kinderen en alleenstaande ouders gaan er bij een hoger loon telkens op vooruit ten opzichte van de bijstand, hoewel ze te maken hebben met een demping van de procentuele groei top 130 en 140 procent Wsm. De reden hiervoor is dat zij op dat moment geen recht meer hebben op de gemeentelijke regelingen. Paren zonder kinderen krijgen daarnaast ook te maken met dalende toeslagen vanuit het Rijk, wat de groei van hun inkomen verder dempt.

Paren met kinderen hebben bij een inkomen gelijk aan 140 procent Wsm evenveel inkomen als in de bijstandssituatie. Het wegvallen van de gemeentelijke regelingen en de daling van landelijke toeslagen in combinatie met stijgende kosten (t.o.v. 2021) zorgt voor een terugval in het totale inkomen. Hierdoor ligt het totaal inkomen bij een loon gelijk aan 140 procent Wsm gelijk aan de bijstandssituatie.

Ondanks dat werken meestal loont, is er sprake van een terugval in het totale inkomen van de huishoudens met kinderen en paren zonder kinderen op of na 120 procent Wsm. Naast het wegvallen van de gemeentelijke regelingen, heeft dit vooral te maken met een sterke toename in

⁹ Met als uitzondering paren met kinderen op 140 procent Wsm. Zij hebben op dan een gelijk inkomen als op het bijstandsniveau (100 procent Wsm).

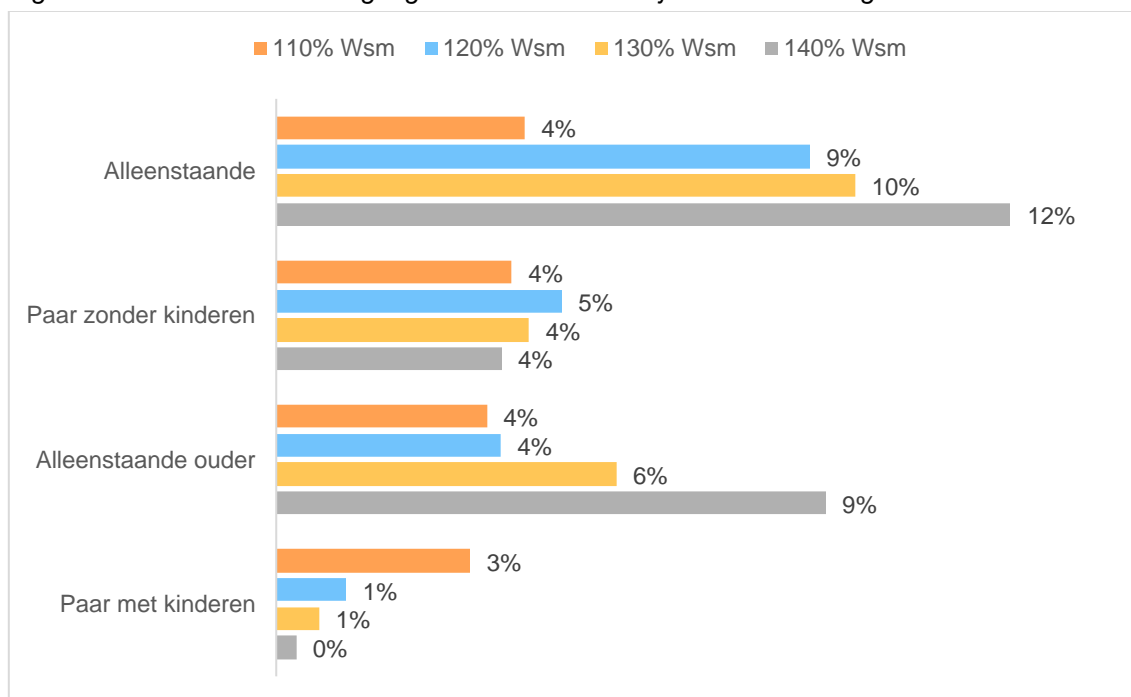
de kosten voor het levensonderhoud. De energieprijzen zijn sterk gestegen en de toeslag kan dit niet voldoende compenseren.

De invloed van de hoge energiekosten

De energietoeslag is begin 2022 door het Rijk aangekondigd om huishoudens met een laag inkomen te compenseren in de fors stijgende energiekosten. In deze inkomenseffect rapportage is zichtbaar geworden dat huishoudens een flink bedrag moeten betalen voor het gebruik van gas en energie, oplopend tot € 336 voor een vierpersoonshuishouden. Met name de gasprijs is sterk gestegen; ten opzichte van 2021 heeft een verdubbeling plaatsgevonden. De energietoeslag bedraagt € 800 euro per huishouden voor 2022. In dit rapport is de energietoeslag doorgerekend voor alle huishoudens met inkomen tot 120 procent Wsm.

Uit de berekeningen en maandbegrotingen blijkt de compensatie van € 67 euro per maand zeker helpt in het betalen van de kosten, maar dat de toeslag de stijgende lasten niet volledig compenseren. Dit maakt dat verschillende huishoudens, met name paren met kinderen, iedere maand geld tekort komen, ook als zij gebruikmaken van de energietoeslag. Daarnaast is te zien dat er een teruggang in besteedbaar budget optreedt voor huishoudens op een inkomensniveau van 100 en 110 procent Wsm¹⁰; ondanks dat deze groep recht heeft op alle gemeentelijk regelingen en hoge bedragen ontvangt vanuit de landelijke toeslagen van het Rijk.

Figuur 3.1.1. Inkomensvoortgang t.o.v. 100% Wsm bij werkaanvaarding

¹⁰ Afgezien van AOW-gerechtigde huishoudtypen.

Bijlage 1. Overzicht minimaregelingen

Tabel B1.1 Gemeentelijke minimaregelingen in Ridderkerk

Soort regeling	Inkomensgrens t.o.v. Wsm	(Maximaal) bedrag
Individuele bijzondere bijstand ¹¹	Tot 110% Wsm	Individuele vergoedingen
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen ¹²	Tot 100% Wsm	<p><i>Afvalstoffenheffing (alleen het vaste deel)</i>¹³: € 223,56 voor een alleenstaande € 310,56 voor een meerpersoonshuishouden</p> <p><i>Watersysteemheffing</i>: € 103,40 per woonruimte</p> <p><i>Zuiveringsheffing</i>: € 69,13 per eenheid</p> <p><i>Rioolheffing</i>: € 92,76 per perceel</p>
Individuele inkomens toeslag (incl. referentieperiode)	Minimaal 3 jaar tot 110% Wsm	Alleenstaande: € 410; Alleenstaande ouder: € 525; Paar: € 621;
Collectieve zorgverzekering <i>De verzekering van CZ met 'Gemeenten Extra' wordt doorgerekend in deze rapportage.</i>	Tot 130% Wsm	<p><i>CZ Zorg-op-maatpolis (twee pakketten)</i>:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Aanvullende verzekering 'Gemeenten Extra': € 154,19 i.p.v. € 182,55 per maand. 2) Aanvullende verzekering 'Gemeenten Extra Uitgebreid': € 173,95 i.p.v. € 193,05 <p><i>DSW Zorgpolis</i>:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Aanvullende verzekering 'AV-BAR Standaard': € 133 i.p.v. € 160,50 per maand. 2) Aanvullende verzekering 'AV-BAR Top': € 160,50 i.p.v. € 178.
Meedoen: Volwassenen	Tot 110% Wsm	€ 169 per volwassene, per jaar
Meedoen: kinderen	Tot 110% Wsm	<p>Kind van 3 jaar: € 208 per jaar Kind van 4 t/m 11 jaar: € 364 per jaar Kind van 12 t/m 17 jaar: € 571 per jaar</p> <p>De kinderen in deze inkomens effectrapportage zijn 8 en 13 jaar oud, dus dat komt neer op een bedrag van € 935 per jaar en € 78 per maand.</p>
Tegemoetkoming Eigen Risico (als vorm van de bijzondere bijstand)	Tot 110% Wsm	Maximale vergoeding van € 200 per volwassene, per jaar

¹¹ De bijzondere bijstand verstrekt individuele vergoedingen en wordt daarom niet doorgerekend in de gemeentelijke bijdragen. Dit geldt tevens voor de studietoelage, omdat hierbij sprake is van een specifieke doelgroep die niet in de huishoudtypen van deze rapportage voorkomt.

¹² In de gemeente Ridderkerk is tevens kwijtschelding aan te vragen voor wegeheffing. Deze kosten en kwijtschelding zijn niet meegenomen in de rapportage.

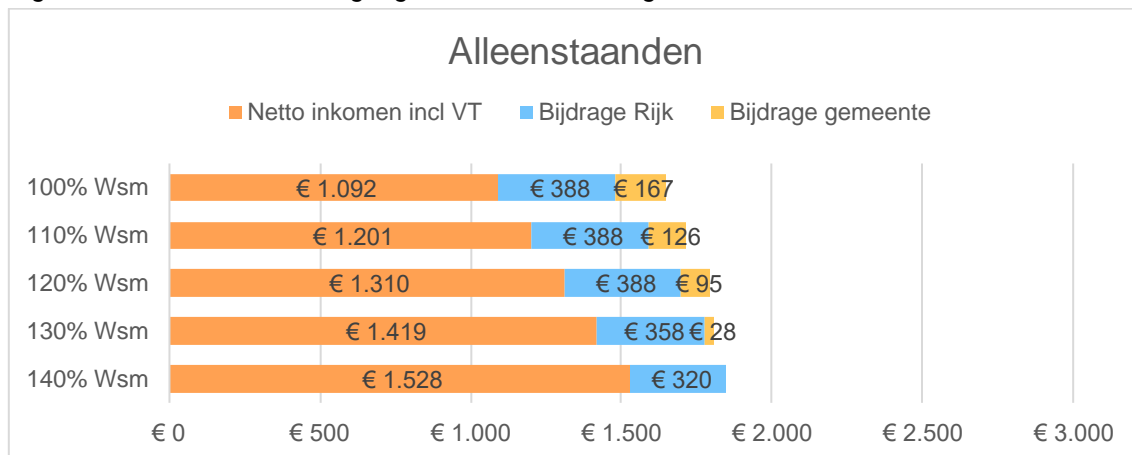
¹³ Het variabele deel van de afvalstoffenheffing wordt als kostenpost bij de gemeentelijke heffingen meegenomen.

Soort regeling	Inkomensgrens t.o.v. Wsm	(Maximaal) bedrag
Gratis OV voor ouderen	Alle AOW- gerechtigden	De volledige vervoerskosten worden kwijtgescholden. Voor de vervoerskosten wordt een normbedrag van het Nibud gehanteerd.
Energietoeslag	Tot 120% Wsm	Maximale vergoeding van € 800 per huishouden in 2022

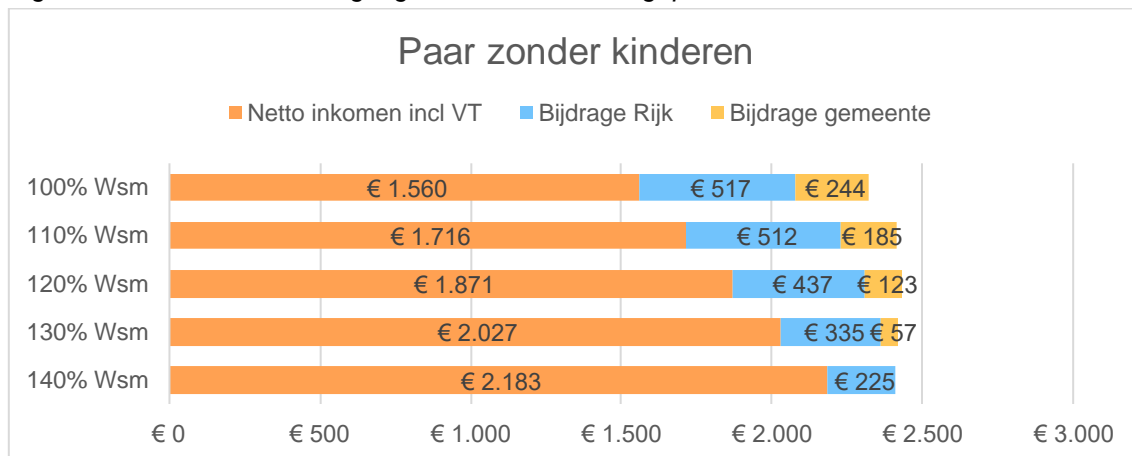
Bijlage 2. Opbouw totaal inkomen 100 tot 140% Wsm

In deze bijlage geven we de opbouw van het totaal inkomen, na werkaanvaarding, uit paragraaf 2.4 grafisch weer.

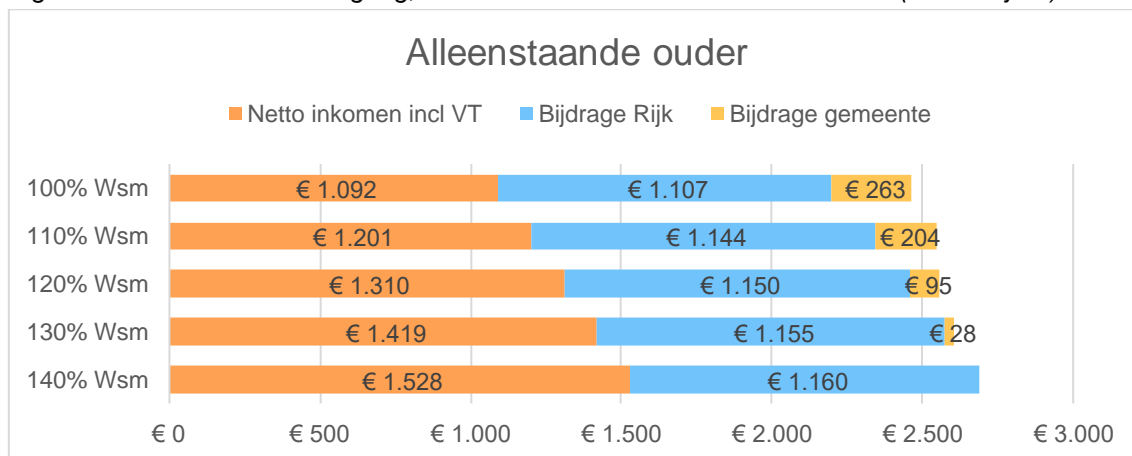
Figuur B2.1 Inkomensvoortgang na werkaanvaarding, alleenstaande

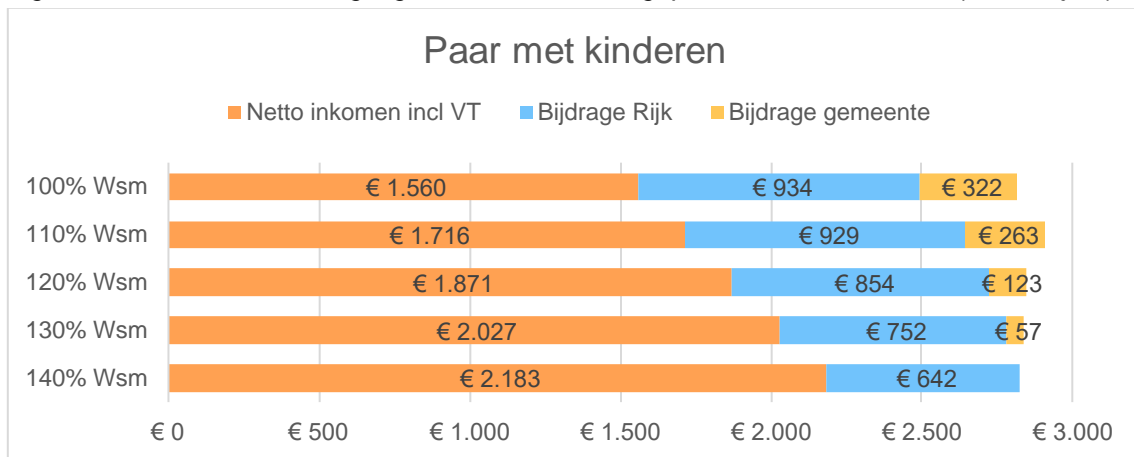
Figuur B2.2 Inkomensvoortgang na werkaanvaarding, paar zonder kinderen

Figuur B2.3 Inkomensvoortgang, alleenstaande ouder met twee kinderen (8 en 13 jaar)

Figuur B2.4 Inkomensvoortgang na werkaanvaarding, paar met twee kinderen (8 en 13 jaar)

Bijlage 3. Financieel maandoverzicht

In deze bijlage staat per huishoudtype het financieel maandoverzicht. De tabellen geven een overzicht van de maandelijkse inkomsten en uitgaven, bij gebruikmaking van alle landelijke en lokale regelingen. De bedragen die horen bij de huishoudelijke uitgaven en reserveringsuitgaven zijn afkomstig van het Nibud.

Tabel B3.1 Alleenstaande zonder kinderen, niet AOW-gerechtigd

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	140% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten						
Netto inkomen incl VT	1.092	1.201	1.310	1.419	1.528	1.092
<i>Bijdragen Rijk</i>						
Huurtoeslag	277	277	277	247	209	277
Zorgtoeslag	111	111	111	111	111	111
Combinatiekorting	0	0	0	0	0	0
Kinderbijslag	0	0	0	0	0	0
Kindgebonden budget	0	0	0	0	0	0
Totaal bijdragen Rijk	388	388	388	358	320	388
Totaal inkomsten	1.480	1.589	1.698	1.777	1.848	1.480
Uitgaven						
Huur	555	555	555	555	555	555
Gas, water, elektra	197	197	197	197	197	197
Telefoon, internet en kabel	68	68	68	68	68	68
Gemeentelijke heffingen	47	47	47	47	47	47
(collectieve) zorgverzekering	183	183	183	183	153	183
Overige verzekeringen	24	24	24	24	24	24
Onderwijs	0	0	0	0	0	0
Kosten BSO	0	0	0	0	0	0
Vervoer	17	17	17	17	17	17
Reserveringsuitgaven	183	183	183	183	183	183
Huishoudelijke uitgaven	240	240	240	240	240	240
Werkgerelateerde uitgaven	0	66	66	66	66	0
Totaal uitgaven	1.513	1.579	1.579	1.579	1.550	1.513
Budget exclusief regelingen gemeente	-33	10	119	198	298	-33
Regelingen gemeente						
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	41	0	0	0	0	41
Korting collectieve zorgverzekering	28	28	28	28	0	28
Individuele inkomensvoet	0	0	0	0	0	34
Meedoen: Volwassenen	14	14	0	0	0	14
Meedoen: Kindpakket	0	0	0	0	0	0
Tegemoetkoming Eigen Risico	17	17	0	0	0	17
Energietoeslag	67	67	67	0	0	67
Totaal regelingen gemeente	167	126	95	28	0	201
Budget inclusief regelingen gemeente	133	135	214	226	298	167
Vrije bestedingen	100	100	100	100	100	100
Restant	33	35	114	126	198	67

Tabel B3.2 Paar, niet AOW-gerechtigd, geen kinderen

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	140% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten						
Netto inkomen incl VT	1.560	1.716	1.871	2.027	2.183	1.560
<i>Bijdragen Rijk</i>						
Huurtoeslag	305	303	256	191	117	305
Zorgtoeslag	212	209	181	144	108	212
Combinatiekorting	0	0	0	0	0	0
Kinderbijslag	0	0	0	0	0	0
Kindgebonden budget	0	0	0	0	0	0
Totaal bijdragen Rijk	517	512	437	335	225	517
Totaal inkomsten	2.077	2.228	2.308	2.362	2.408	2.077
Uitgaven						
Huur	597	597	597	597	597	597
Gas, water, elektra	264	264	264	264	264	264
Telefoon, internet en kabel	80	80	80	80	80	80
Gemeentelijke heffingen	66	66	66	66	66	66
(collectieve) zorgverzekering	365	365	365	365	307	365
Overige verzekeringen	35	35	35	35	35	35
Onderwijs	0	0	0	0	0	0
Kosten BSO	0	0	0	0	0	0
Vervoer	35	35	35	35	35	35
Reserveringsuitgaven	284	284	284	284	284	284
Huishoudelijke uitgaven	435	435	435	435	435	435
Werkgerelateerde uitgaven	0	66	66	66	66	0
Totaal uitgaven	2.160	2.226	2.226	2.226	2.168	2.160
Budget exclusief regelingen gemeente	-84	1	82	136	240	-84
Regelingen gemeente						
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	60	0	0	0	0	60
Korting collectieve zorgverzekering	57	57	57	57	0	57
Individuele inkomenstoeslag	0	0	0	0	0	52
Meedoen: Volwassenen	28	28	0	0	0	28
Meedoen: Kindpakket	0	0	0	0	0	0
Tegemoetkoming Eigen Risico	33	33	0	0	0	33
Energietoeslag	67	67	67	0	0	67
Totaal regelingen gemeente	244	185	123	57	0	296
Budget inclusief regelingen gemeente	161	186	205	193	240	212
Vrije bestedingen	160	160	160	160	160	160
Restant	1	26	45	33	80	52

Tabel B3.3 Alleenstaande ouder, niet AOW-gerechtigd, met 2 kinderen (8 en 13 jaar)¹⁴

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	140% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten						
Netto inkomen incl VT	1.092	1.201	1.310	1.419	1.528	1.092
<i>Bijdragen Rijk</i>						
Huurtoeslag	305	305	305	305	305	305
Zorgtoeslag	111	111	111	111	111	111
Combinatiekorting	0	37	42	47	53	0
Kinderbijslag	203	203	203	203	203	203
Kindgebonden budget	488	488	488	488	488	488
Totaal bijdragen Rijk	1.107	1.144	1.150	1.155	1.160	1.107
Totaal inkomsten	2.199	2.345	2.460	2.574	2.688	2.199
Uitgaven						
Huur	597	597	597	597	597	597
Gas, water, elektra	312	312	312	312	312	312
Telefoon, internet en kabel	80	80	80	80	80	80
Gemeentelijke heffingen	66	66	66	66	66	66
(collectieve) zorgverzekering	183	183	183	183	153	183
Overige verzekeringen	26	26	26	26	26	26
Onderwijs	102	102	102	102	102	102
Kosten BSO	0	65	65	65	65	0
Vervoer	40	40	40	40	40	40
Reserveringsuitgaven	271	271	271	271	271	271
Huishoudelijke uitgaven	446	446	446	446	446	446
Werkgerelateerde uitgaven	0	66	66	66	66	0
Totaal uitgaven	2.122	2.253	2.253	2.253	2.224	2.122
Budget exclusief regelingen gemeente	77	92	206	321	464	77
Regelingen gemeente						
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	60	0	0	0	0	60
Korting collectieve zorgverzekering	28	28	28	28	0	28
Individuele inkomenstoeslag	0	0	0	0	0	44
Meedoen: Volwassenen	14	14	0	0	0	14
Meedoen: Kindpakket	78	78	0	0	0	78
Tegemoetkoming Eigen Risico	17	17	0	0	0	17
Energietoeslag	67	67	67	0	0	67
Totaal regelingen gemeente	263	204	95	28	0	307
Budget inclusief regelingen gemeente	340	296	301	349	464	384
Vrije bestedingen	205	205	205	205	205	205
Restant	135	91	96	144	259	179

¹⁴ Bij de kosten BSO is de kinderopvangtoeslag vanuit het Rijk al verrekend.

Tabel B3.4 Paar, niet AOW-gerechtigd, met 2 kinderen (8 en 13 jaar)

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	140% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten						
Netto inkomen incl VT	1.560	1.716	1.871	2.027	2.183	1.560
<i>Bijdragen Rijk</i>						
Huurtoeslag	305	303	256	191	117	305
Zorgtoeslag	212	209	181	144	108	212
Combinatiekorting	0	0	0	0	0	0
Kinderbijslag	203	203	203	203	203	203
Kindgebonden budget	214	214	214	214	214	214
Totaal bijdragen Rijk	934	929	854	752	642	934
Totaal inkomsten	2.494	2.645	2.726	2.780	2.826	2.494
Uitgaven						
Huur	597	597	597	597	597	597
Gas, water, elektra	359	359	359	359	359	359
Telefoon, internet en kabel	104	104	104	104	104	104
Gemeentelijke heffingen	66	66	66	66	66	66
(collectieve) zorgverzekering	365	365	365	365	307	365
Overige verzekeringen	36	36	36	36	36	36
Onderwijs	102	102	102	102	102	102
Kosten BSO	0	0	0	0	0	0
Vervoer	57	57	57	57	57	57
Reserveringsuitgaven	369	369	369	369	369	369
Huishoudelijke uitgaven	556	556	556	556	556	556
Werkgerelateerde uitgaven	0	66	66	66	66	0
Totaal uitgaven	2.611	2.677	2.677	2.677	2.619	2.611
Budget exclusief regelingen gemeente	-118	-33	48	102	207	-118
Regelingen gemeente						
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	60	0	0	0	0	60
Korting collectieve zorgverzekering	57	57	57	57	0	57
Individuele inkomensvoet	0	0	0	0	0	52
Meedoen: Volwassenen	28	28	0	0	0	28
Meedoen: Kindpakket	78	78	0	0	0	78
Tegemoetkoming Eigen Risico	33	33	0	0	0	33
Energietoeslag	67	67	67	0	0	67
Totaal regelingen gemeente	322	263	123	57	0	374
Budget inclusief regelingen gemeente	205	230	172	159	207	256
Vrije bestedingen	266	266	266	266	266	266
Restant	-61	-36	-94	-107	-59	-10

Tabel B3.5 Alleenstaande, AOW-gerechtigd

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	140% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten						
Netto inkomen incl VT	1.213	1.334	1.456	1.577	1.698	1.213
<i>Bijdragen Rijk</i>						
Huurtoeslag	279	279	278	232	182	279
Zorgtoeslag	111	111	111	111	111	111
Combinatiekorting	0	0	0	0	0	0
Kinderbijslag	0	0	0	0	0	0
Kindgebonden budget	0	0	0	0	0	0
Totaal bijdragen Rijk	390	390	389	343	293	390
Totaal inkomsten	1.603	1.724	1.845	1.920	1.991	1.603
Uitgaven						
Huur	555	555	555	555	555	555
Gas, water, elektra	243	243	243	243	243	243
Telefoon, internet en kabel	68	68	68	68	68	68
Gemeentelijke heffingen	47	47	47	47	41	47
(collectieve) zorgverzekering	183	183	183	183	182	0
Overige verzekeringen	14	14	14	14	14	14
Onderwijs	0	0	0	0	0	0
Kosten BSO	0	0	0	0	0	0
Vervoer	15	58	58	58	58	15
Reserveringsuitgaven	185	185	185	185	185	185
Huishoudelijke uitgaven	238	238	238	238	238	238
Werkgerelateerde uitgaven	0	0	0	0	0	0
Totaal uitgaven	1.548	1.591	1.591	1.591	1.584	1.365
Budget exclusief regelingen gemeente	55	134	254	329	407	238
Regelingen gemeente						
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	41	0	0	0	0	41
Korting collectieve zorgverzekering	28	28	28	28	0	28
Individuele inkomenstoeslag	0	0	0	0	0	0
Meedoen: Volwassenen	14	14	0	0	0	14
Meedoen: Kindpakket	0	0	0	0	0	0
Tegemoetkoming Eigen Risico	17	17	0	0	0	17
Gratis OV voor ouderen	15	58	58	58	58	15
Energietoeslag	67	67	67	0	0	67
Totaal regelingen gemeente	182	184	153	86	58	182
Budget inclusief regelingen gemeente	237	318	407	416	465	420
Vrije bestedingen	100	100	100	100	100	100
Restant	137	218	307	316	365	320

Tabel B3.6 Paar, AOW-gerechtigd

Categorie	100% Wsm	110% Wsm	120% Wsm	130% Wsm	140% Wsm	>3 jaar 100% Wsm
Inkomsten						
Netto inkomen incl VT	1.643	1.807	1.971	2.135	2.300	1.643
<i>Bijdragen Rijk</i>						
Huurtoeslag	308	308	270	186	94	308
Zorgtoeslag	212	195	158	119	80	212
Combinatiekorting	0	0	0	0	0	0
Kinderbijslag	0	0	0	0	0	0
Kindgebonden budget	0	0	0	0	0	0
Totaal bijdragen Rijk	520	503	428	305	174	520
Totaal inkomsten	2.163	2.310	2.399	2.440	2.474	2.163
Uitgaven						
Huur	597	597	597	597	597	597
Gas, water, elektra	326	326	326	326	326	326
Telefoon, internet en kabel	80	80	80	80	80	80
Gemeentelijke heffingen	66	66	66	66	60	66
(collectieve) zorgverzekering	365	365	365	365	365	365
Overige verzekeringen	15	15	15	15	15	15
Onderwijs	0	0	0	0	0	0
Kosten BSO	0	0	0	0	0	0
Vervoer	31	73	73	73	73	31
Reserveringsuitgaven	287	287	287	287	287	287
Huishoudelijke uitgaven	432	432	432	432	432	432
Werkgerelateerde uitgaven	0	0	0	0	0	0
Totaal uitgaven	2.198	2.240	2.240	2.240	2.233	2.198
Budget exclusief regelingen gemeente	-36	69	159	200	240	-36
Regelingen gemeente						
Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	60	0	0	0	0	60
Korting collectieve zorgverzekering	57	57	57	57	0	57
Individuele inkomenstoeslag	0	0	0	0	0	0
Meedoen: Volwassenen	28	28	0	0	0	28
Meedoen: Kindpakket	0	0	0	0	0	0
Tegemoetkoming Eigen Risico	33	33	0	0	0	33
Gratis OV voor ouderen	31	73	73	73	73	31
Energietoeslag	67	67	67	0	0	67
Totaal regelingen gemeente	275	258	196	130	73	275
Budget inclusief regelingen gemeente	240	327	355	330	313	240
Vrije bestedingen	160	160	160	160	160	160
Restant	80	167	195	170	153	80